

Viktigare lagar och förordningar inför årsskiftet 2023/2024

Innehållsförteckning

Inledning	5
Information om svensk lagstiftning.....	5
Statsrådsberedningen	6
Kontakt.....	6
Arbetsmarknadsdepartementet	7
Kontakt.....	7
Arbetsförmedlingen får en utökad möjlighet att behandla personuppgifter och en skyldighet att samverka för att motverka felaktiga utbetalningar	7
Utökade möjligheter att studera med aktivitetsstöd	8
De tillfälliga lättnaderna i arbetslöshetsförsäkringen permanentas.....	8
Lön och ersättning för etableringsjobb ska följa löneutvecklingen.....	8
Sänkta stödnivåer för nystartsjobb.....	9
Stödet till yrkesintroduktionsanställningar avskaffas.....	9
Statsbidraget till arbetstagarorganisationer för att ge in yttrande inför arbetsplatsförlagda insatser avskaffas	9
Statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund avskaffas.....	9
Finansdepartementet	11
Kontakt.....	11
Lagen om tilläggsskatt.....	11
Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension.....	12
Pausad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt.....	12
Sänkt skatt på bensin och diesel	12
Höjd skatt på alkohol, tobak och vissa nikotinhaltiga produkter	13
Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter	13
En effektivare upphandlingstillsyn.....	14
Bättre tillgång till information för företag vid offentlig upphandling	14
Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner	15
Stärkt rättsskydd för konsumenter genom ny lag om grupptalan.....	15
Nya och ändrade författningar för att möjliggöra inrättandet av Utbetalningsmyndigheten.....	15
Försvarsdepartementet	17
Kontakt.....	17
Bestämmelser om Försvarsmaktens sjöminering i fredstid.....	17
En samlad och tydligare reglering av VMA-systemet.....	17
Justitiedepartementet	19
Kontakt.....	19

Utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel för att förhindra och utreda allvarliga brott.....	19
Säkerhetsprövning av totalförsvarspiktiga	20
Utökade möjligheter att använda vissa förvaringsrum i häkten och polisarrester	20
Ett nytt granskningsystem för utländska direktinvesteringar.....	21
Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl	21
Stärkt försäkringsskydd för dem som skadas i trafiken.....	22
Lag om ordningsvakter – ny lag ger utökade befogenheter	22
Skärpta straff för brott som möjliggör skjutningar och sprängningar	23
Effektivare verktyg vid inre utlänningskontroll.....	23
Stärkt skydd på bostadsrättsmarknaden	24
En möjlighet till digitala bolags- och föreningsstämmor	24
Nya regler om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal och ny tillsynsmyndighet för inkassoverksamhet.....	25
Klimat- och näringslivsdepartementet	26
Kontakt	26
Den som ansluter sig till transmissionsnätet till havs ska stå för de kostnader som anslutningen orsakar.....	26
Naturvårdsverket blir behörig myndighet enligt CBAM-förordningen.....	27
Möjlighet att bestämma en arbetstid som överstiger tio år för utförande av arbeten i vatten i samband med slutförvaret för använt kärnbränsle och kärnavfall	27
Kommuner ska kunna åläggas att upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi.....	27
Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat.....	28
Sänkt reduktionsplikt för bensin och diesel.....	28
Nya verksamheter i utsläppshandelssystemet.....	28
Förenklingar i regelverket för prospektering	29
Kulturdepartementet	30
Kontakt	30
Ett hållbart mediestöd för hela landet	30
Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet.....	31
Kontakt	31
Nytt krav ställs på hissar avsedda för persontransport för att åtgärda säkerhetsbrist.....	31
A-traktorer som körs på vintern eller vid vinterväglag måste ha vinterdäck.....	31
Felparkerade fordon ska kunna flyttas i fler fall.....	32
Socialdepartementet	33

Kontakt.....	33
Förtydligade möjligheter att använda digital teknik inom äldreomsorgen.....	33
Ledarhundsverksamheten flyttas från Synskadades Riksförbund.....	34
Produktanmälan och rapporteringskyldighet för tobaksfria nikotinprodukter.....	34
Statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap.....	34
Statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap.....	35
Primärvårdens ansvar för rehabilitering förtydligas.....	35
Det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget förlängs.....	35
Utbildningsdepartementet.....	37
Kontakt.....	37
Nya ämnesplaner för gymnasiegemensamma ämnen.....	37
Nytt statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning vid företagsetableringar och företagsexpansioner.....	37
Kommunerna ska få låta personer på flykt från Ukraina delta i kurser i svenska eller svenska som andraspråk.....	38
Det högre studiebidraget avvecklas för studerande som läser vidare efter introduktionsprogram i gymnasieskolan.....	38
Ökat statligt inflytande över statsbidraget till folkhögskolor och studieförbund.....	39
Utrikesdepartementet.....	40
Kontakt.....	40
Ekonomiska sanktioner mot terrorism.....	40

Inledning

Den här sammanställningen innehåller ett urval av de lagar och förordningar som träder i kraft under andra halvåret 2023 eller en tid därefter, såväl nya lagar och förordningar som ändringar i befintliga.

Lagar och förordningar anger spelreglerna för vårt samhälle. En ny lag blir till genom att regeringen lämnar ett förslag, en proposition, till riksdagen. Efter att något av riksdagens utskott har bearbetat propositionen fattar riksdagen beslut om den nya lagen. Därefter utfärdar regeringen lagen, vilket innebär att den publiceras och blir känd. En ny förordning kan regeringen själv besluta om utan att lägga fram den för riksdagen.

Både lagar och förordningar publiceras i Svensk författningssamling (SFS). SFS publiceras elektroniskt på webbplatsen www.svenskforfattningssamling.se. Varje lag och förordning har ett unikt nummer i SFS.

Om du vill veta mer om propositioner, lagar och förordningar hittar du information på www.lagrummet.se. Lagrummet är en gemensam webbplats för den offentliga förvaltningens rättsinformation och innehåller länkar till rättsinformation hos regering, riksdag, domstolar och statliga myndigheter.

Lagstiftningsprocessen finns beskriven under rubriken ”Så styrs Sverige” på www.regeringen.se.

Den här sammanställningen kan laddas ner på www.regeringen.se. Vid publicering har vissa lagar ännu inte hunnit få några SFS-nummer. Det gäller nummer som slutar på ”000” (till exempel 2023:000).

Information om svensk lagstiftning

Lagrummet: www.lagrummet.se

Regeringens och Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Regeringskansliets rättsdatabaser: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Sveriges riksdags webbplats: www.riksdagen.se

Statsrådsberedningen

Statsrådsberedningen ansvarar för att leda och samordna arbetet i Regeringskansliet samt för att samordna den svenska EU-politiken.

Kontakt

Presskontakter hos statsminister Ulf Kristersson:

Presschef Siri Steijer

Tfn 076-136 74 96

Biträdande presschef Carl Bergkvist:

Tfn 076-130 33 74

Pressekreterare Hanna Strömberg:

Tfn 076-128 61 69

Pressekreterare Susan Vo Bergqvist:

Tfn 076- 130 95 62

Presskontakt hos EU-minister Jessika Roswall:

Pressekreterare Linn Laurin

Tfn 076-133 67 90

Till årsskiftet 2023/24 träder inga lagar i kraft inom Statsrådsberedningens ansvarsområden.

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet ansvarar för frågor och ärenden som rör arbetsmarknad, arbetsrätt och arbetsmiljö. Departementet ansvarar också för integrationsfrågor, arbetet mot utanförskap och arbetet för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Dessutom ansvarar departementet för arbetet för mänskliga rättigheter på nationell nivå, att stärka hbtqi-personers rättigheter samt arbetet mot rasism och diskriminering.

Kontakt

Presskontakt hos Arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson:
Pressekreterare Alexandra Örenmark
Tfn 076-117 29 48

Pressekreterare Christoffer Heimbrand
Tfn 076-112 11 47

Presskontakt hos Jämställdhets- och biträdande arbetsmarknadsminister
Paulina Brandberg:
Pressekreterare Anton Johansson
Tfn 076-135 53 41

Arbetsförmedlingen får en utökad möjlighet att behandla personuppgifter och en skyldighet att samverka för att motverka felaktiga utbetalningar

Ändringar: Förordning (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och förordning (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:34 Utbetalningsmyndigheten

SFS: 2023:702–703

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Det införs en möjlighet för Arbetsförmedlingen att behandla personuppgifter i syfte att kunna tillhandahålla information till Utbetalningsmyndigheten. Det införs även en skyldighet för Arbetsförmedlingen att samverka med Utbetalningsmyndigheten samt andra

myndigheter, kommuner, regioner och berörda parter i syfte att motverka felaktiga utbetalningar.

Utökade möjligheter att studera med aktivitetsstöd

Ändringar: Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

SFS: 2023:612

Ikraftträdande: 1 december 2023

Deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin som har tagit del av studier i svenska för invandrare under ett år med aktivitetsstöd kan fortsätta med reguljär vuxenutbildning under lika lång tid med bibehållen ersättning.

De tillfälliga lättnaderna i arbetslöshetsförsäkringen permanentas

Ändringar: Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:85 En fortsatt stärkt

arbetslöshetsförsäkring (bet. 2022/23:AU10, rskr. 2022/23:213)

SFS: 2023:412–417

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Under covid-19-pandemin infördes vissa tillfälliga bestämmelser i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Bestämmelserna innebär lättnader i arbetsvillkoret och karensvillkoret. De innebär även en tillfällig möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från lagens begränsning av företagares möjlighet att få arbetslöshetsersättning vid upprepade uppehåll i näringsverksamheten, den så kallade femårsregeln. Dessa lättnader förlängdes att gälla även under 2023. De tillfälliga bestämmelserna permanentas.

Lön och ersättning för etableringsjobb ska följa löneutvecklingen

Ändringar: Förordning (2022:807) om statlig ersättning för arbete i etableringsjobb

SFS: 2023:600

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Lön och statlig ersättning för etableringsjobb kommer att, i enlighet med avtal från arbetsmarknadens parter, följa löneutvecklingen genom årlig uppräknings i takt med inkomstbasbeloppet i socialförsäkringsbalken. Samtidigt höjs den högsta åldern för att få ersättning till 66 år.

Sänka stödnivåer för nystartsjobb

Ändringar: Förordning (2018:43) om stöd för nystartsjobb

Beslutsunderlag: Prop. 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 (bet. 2021/22:AU2, rskr. 2021/22:115)

SFS: 2023:701

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Stödet till arbetsgivare för att anställa personer genom nystartsjobb sänks och återgår till de stödnivåer som gällde innan den tillfälliga höjningen som genomfördes 2022.

Stödet till yrkesintroduktionsanställningar avskaffas

Ändringar: Förordning (2013:1157) om stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023

SFS: 2023:556

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Stödet till arbetsgivare för att stimulera yrkesintroduktionsanställning för vissa ungdomar, långtidsarbetslösa personer och nyanlända invandrare avskaffas den 1 januari 2024.

Statsbidraget till arbetstagarorganisationer för att ge in yttrande inför arbetsplatsförlagda insatser avskaffas

Ändringar: Förordning (2022:1346) om statsbidrag till arbetstagarorganisationer för kostnader för att ge in yttranden till Arbetsförmedlingen inför arbetsplatsförlagda program och insatser

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 mars 2024

Arbetstagarorganisationer har möjlighet att ge in ett yttrande till Arbetsförmedlingen när en arbetssökande anvisas till ett arbetsmarknadspolitiskt program som är förlagt till en arbetsplats. Det statsbidrag som arbetstagarorganisationer kan söka avseende kostnader för att ge in ett sådant yttrande avskaffas.

Statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund avskaffas

Ändringar: Förordning (2008:63) om statsbidrag till organisationer bildade på etnisk grund

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 februari 2024

Statsbidraget till organisationer bildade på etnisk grund avskaffas från och med 2024. Avsatta medel för bidraget omfördelas i syfte att stärka arbetet mot utanförskap och bristande integration.

Finansdepartementet

Finansdepartementet ansvarar för frågor som rör statens ekonomi. Det handlar om samordning av statens budget, prognoser och analyser, skattefrågor samt styrning och förvaltning av statens verksamhet. Dessutom ansvarar departementet för frågor som rör finansmarknad, kommuner och regioner, upphandling, bolag med statligt ägande, digitalisering och it samt konsumentlagstiftning.

Kontakt

Presskontakter hos finansminister Elisabeth Svantesson:

Pressekreterare Niklas Gillström

Tfn 076-141 14 79

Pressekreterare Klara Söderberg

Tfn 076-108 90 82

Presskontakt hos finansmarknadsminister Niklas Wykman:

Pressekreterare Victoria Ericsson

Tfn 076-137 89 04

Presskontakt hos civilminister Erik Slottner:

Pressekreterare Erika Svanström

Tfn 076-648 65 48

Lagen om tilläggsskatt

Ny lag: Lagen (2023:000) om tilläggsskatt

Ändringar: Skatteförfarandelagen (2011:1244) med flera lagar.

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:32 Tilläggsskatt för företag i stora koncerner

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Lagen om tilläggsskatt innebär att en tilläggsskatt införs för att uppnå en effektiv minimibeskattnings av enheter som ingår i stora nationella eller multinationella koncerner. Enligt förslaget ska sådana koncerner med en årlig intäkt motsvarande minst 750 miljoner euro vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskilt definierad skattebas. Vissa enheter

föreslås vara undantagna, vilket exempelvis gäller för myndighetsenheter, ideella organisationer och pensionsfonder. Ändringarna i skatteförfarandelagen innebär en skyldighet att i vissa fall lämna in en tilläggs-skatterapport och en tilläggs-skattedeclaration till Skatteverket. En ny särskild avgift införs. Lagen och ändringarna föranleds av rådets direktiv (EU) 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen.

Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:13 Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Det ordinarie jobbskatteavdraget förstärks med totalt 11,04 miljarder kronor och en indexering införs vid beräkningen av jobbskatteavdraget för äldre. Åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre höjs från 65 till 66 år.

Skatten för pensionärer sänks med totalt 2,18 miljarder kronor genom att det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år förstärks.

Pausad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt

Ändringar: Inkomstskattelagen (1999:1229)

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:27 Pausad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt för beskattningsåret 2024

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Vid bestämmandet av skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster för beskattningsåret 2024 görs inte någon uppräkningsgräns. Skiktgränsen för beskattningsåret uppgår därmed till 598 500 kronor.

Sänkt skatt på bensin och diesel

Ändringar: Lagen (1994:1776) om skatt på energi

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:24 Sänkt skatt på bensin och diesel och sänkt skatt på jordbruksdiesel

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Energiskatten på bensin (miljöklass 1) sänks med 1 krona och 31 öre per liter jämfört med den nivå som skulle ha gällt från 2024 med gällande indexeringsregler. Summan av energi- och koldioxidskatten för sådan bensin blir då 60 öre lägre per liter 2024 än 2023. Summan av energi- och koldioxidskatten på övrig bensin sänks, efter indexomräkningar, så att skatten blir 60 öre lägre per liter 2024 än 2023. Skatten på alkylatbensin höjs för att inte understiga EU:s minimiskattenivå. Energiskatten på diesel (miljöklass 1) sänks med 341 kronor per kubikmeter jämfört med den nivå som skulle ha gällt från 2024. Energiskatten på diesel i övriga miljöklasser ändras på motsvarande sätt.

Höjd skatt på alkohol, tobak och vissa nikotinhaltiga produkter

Ändringar: Lagen (2022:156) om alkoholskatt, lagen (2022:155) om tobaksskatt, lagen (2018:696) om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter med flera lagar

Beslutsunderlag: Prop. 2021/22:245 Höjd skatt på alkohol och tobak

SFS: 2022:1784, 2022:1788–1789, 2022:1792–1793

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin eller öl samt mellanklassprodukter höjs med cirka 8 procent och skatten på sprit höjs med cirka 1 procent 2024. Skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, snus, tuggtobak och övrig tobak höjs med cirka 1 procent utöver den tidigare prognosticerade förändringen i konsumentprisindex. Skatten på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter höjs med cirka 1 procent.

Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter

Ändringar: Skatteförfarandelagen (2011:1244) med flera lagar och skatteförfarandeförordningen (2011:1261)

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:121 Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter

SFS: 2023:638–641

Ikraftträdande: 1 januari 2024

En ny skyldighet införs för betaltjänstleverantörer att till Skatteverket redovisa uppgifter om vissa gränsöverskridande betalningstransaktioner som de genomför. Skatteverket ska sända uppgifterna vidare till Europeiska kommissionen som i sin tur samlar uppgifterna i ett centralt elektroniskt

system, kallat Cesop. Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar åtkomst till uppgifterna i Cesop för att bekämpa mervärdesskattebedrägerier. Skatteverket kan ta ut dokumentations- respektive rapporteringsavgift av en betaltjänstleverantör som inte fullgör sina skyldigheter.

En effektivare upphandlingstillsyn

Ändringar: Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner, lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:3 En effektivare upphandlingstillsyn

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Konkurrensverket ges, i egenskap av tillsynsmyndighet över den offentliga upphandlingen, bättre förutsättningar att bedriva tillsyn. Konkurrensverket får besluta om upphandlingsskadeavgift som första instans, tidsfristen för att besluta om sådan sanktionsavgift förlängs från ett till två år och avgiftens tak höjs till 20 miljoner kronor. De dokumentationsskyldigheter som framgår av upphandlingslagarna förenas med en tidsfrist. Konkurrensverket får dessutom möjlighet att förelägga upphandlande myndigheter och enheter att besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling.

Bättre tillgång till information för företag vid offentlig upphandling

Ändringar: Upphandlingsförordningen (2016:1162)

Beslutsunderlag: Departementspromemorian EU:s nya förordning om upphandlingsannonser

SFS: 2023:543

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom ändringarna införs en skyldighet att i en annons om offentlig upphandling ange bland annat kontraktets eller ramavtalets uppskattade värde samt om det i upphandlingen ställs krav på, anges villkor om eller i övrigt tas hänsyn till miljö, sociala aspekter eller innovation. Det blir även obligatoriskt att i en efterannons ange namn och organisationsnummer avseende den eller de som har lämnat anbud eller ansökt om att lämna anbud i upphandlingen. Syftet med ändringarna är att förbättra möjligheterna till en heltäckande statistik på upphandlingsområdet och att ge leverantörer bättre tillgång till information om upphandlingar.

Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

Ändringar: Kommunallagen (2017:725), lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:119 Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

SFS: 2023:642–644

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom ändringarna ges kommuner och regioner bland annat större möjligheter att planera sitt sparande genom resultatreserver i syfte att nå en god ekonomisk hushållning. Det införs vidare ett krav på att budgeten ska innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala koncernföretagen och att revisionsberättelserna ska hållas tillgängliga för allmänheten på kommunens eller regionens webbplats. Kravet på att besluta om särskilda riktlinjer för pensionsmedelsförvaltningen tas bort. Ändringarna syftar till att främja en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner.

Stärkt rättsskydd för konsumenter genom ny lag om grupptalan

Ny lag: Lagen (2023:000) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:136 Grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

SFS: 2023:000–000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Den nya lagen innebär att godkända organisationer kan väcka talan för en grupp konsumenters räkning mot en näringsidkare som bryter mot det konsumentskyddande regelverket. För att godkännas måste organisationen uppfylla en rad krav, bl.a. får den inte vara vinstdrivande. En grupptalan enligt lagen kan t.ex. handla om att konsumenter som drabbats av ekonomisk skada går samman och kräver skadestånd. En grupptalan kan också väckas i syfte att få en näringsidkare att upphöra med ett handlande som inte är tillåtet. Lagen anpassar svensk rätt till direktivet (EU) 2020/1828 om grupptalan för att skydda konsumenters kollektiva intressen.

Nya och ändrade författningar för att möjliggöra inrättandet av Utbetalningsmyndigheten

Nya lagar: Lagen (2023:454) om transaktionskonto vid

Utbetalningsmyndigheten, lagen (2023:455) om Utbetalningsmyndighetens

granskning av utbetalningar, lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten och lagen (2023:457) om behandling av personuppgifter vid Utbetalningsmyndigheten.

Nya förordningar: Förordningen (2023:461) med instruktion för Utbetalningsmyndigheten, förordningen (2023:462) om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten och förordningen (2023:463) om behandling av personuppgifter vid Utbetalningsmyndigheten.

Ändringar: Lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) m.fl. förordningar.

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:34 och SOU 2020:35.

SFS: 2023:454–457, 2023:461–473 och 2023:550.

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Fyra nya lagar och tre nya förordningar har beslutats för att möjliggöra inrättandet av Utbetalningsmyndigheten. Myndigheten har till uppgift att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Flera myndigheter ska dela med sig av information för analys och får uppdrag att samverka med Utbetalningsmyndigheten.

Utbetalningsmyndighetens verksamhet medför behov av ändringar i bl.a. offentlighets- och sekretesslagen och ändringar i instruktioner för de myndigheter som ska samverka med Utbetalningsmyndigheten i arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar.

Försvarsdepartementet

Försvarsdepartementet ansvarar för frågor om Sveriges militära försvar, samordning av civilt försvar och samhällets krisberedskap samt skydd mot olyckor. Departementet planerar på strategisk nivå internationella insatser och säkerhetsfrämjande verksamhet och ger uppdrag till myndigheterna att genomföra samt följa upp dessa insatser.

Kontakt

Presskontakt hos försvarsminister Pål Jonson:

Pressekreterare Johan Hjelmstrand

Tfn 076-126 69 22

Presskontakt hos minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin:

Pressekreterare Benjamin Onne

Tfn 076-102 35 41

Bestämmelser om Försvarsmaktens sjöminering i fredstid

Ny förordning: Förordning (2023:623) om sjöminering

SFS: 2023:623

Ikraftträdande: 1 december 2023

Den nya förordningen ersätter en generalorder. Genom förordningen regleras Försvarsmaktens utläggning av sjöminor inom Sveriges sjöterritorium i fredstid. I förordningen regleras även Försvarsmaktens ansvar för röjning av minor som myndigheten har lagt ut.

En samlad och tydligare reglering av VMA-systemet

Ny lag: Lag (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten

Ny förordning: Förordning (2023:579) om viktigt meddelande till allmänheten

Ändringar: Lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m., lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, radio- och tv-lagen (2010:696), lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation, förordningen (1988:1215) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m., förordningen (2003:789) om

skydd mot olyckor, förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och förordningen (2022:511) om elektronisk kommunikation

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:77 En ny lag om viktigt meddelande till allmänheten, Ds 2022:1 Viktigt meddelande till allmänheten – en översyn av VMA-systemet och SOU 2021:25 Struktur för ökad motståndskraft

SFS: 2023:407–411 och 2023:579–583

Ikraftträdande: 1 januari 2024

I den nya lagen och förordningen samlas och författningsregleras grunderna för varnings- och informationssystemet Viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Därigenom säkerställs ett effektivt, robust och säkert varningssystem till skydd för människor, egendom och miljö såväl i fredstid som vid höjd beredskap och ytterst krig.

Det görs även ändringar i lagen och förordningen om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. för situationer i krig då förbindelsen mellan en del av landet och regeringen inte kan upprätthållas eller om omedelbara åtgärder måste vidtas. I sådana lägen kan i första hand de civilområdesansvariga länsstyrelserna och i andra hand länsstyrelsen meddela föreskrifter som regeringen normalt sett meddelar.

Justitiedepartementet

Justitiedepartementet ansvarar för rättsväsendets myndigheter, bland andra polisen, åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Departementet ansvarar också för migrationsfrågor. Lagstiftningen inom statsrätt och allmän förvaltningsrätt, civilrätt, processrätt, straffrätt, allmän ordning och säkerhet samt migrations- och asylrätt ligger inom departementets ansvarsområde.

Kontakt

Presskontakter hos justitieminister Gunnar Strömmer:

Pressekreterare Caroline Opsahl

Tfn 076-141 15 42

Pressekreterare Erica Wide

Tfn 076-149 67 87

Presskontakt hos migrationsminister Maria Malmer Stenergard:

Pressekreterare Erik Engstrand

Tfn 076-141 14 87

Utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel för att förhindra och utreda allvarliga brott

Ändringar: Rättegångsbalken, lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m., lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott, lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder, lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:126 Hemliga tvångsmedel – effektiva verktyg för att förhindra och utreda allvarliga brott

SFS: 2023:534–540

Ikraftträdande: 1 oktober 2023

Bestämmelserna utökar möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel, både för att förhindra och för att utreda allvarlig brottslighet, på bland annat följande sätt:

- Hemliga tvångsmedel ska få användas för att förhindra särskilt allvarlig brottslighet som förekommer inom kriminella nätverk.
- Hemliga tvångsmedel ska även få användas för att utreda fler brott vars samlade straffvärde överstiger en viss nivå och för att utreda fler typer av brott.
- Ett tillstånd till hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning ska också kunna knytas till en misstänkt person i stället för en viss plats.
- Dessutom införs nya regler om hur överskottsinformation som har kommit fram vid hemliga tvångsmedel ska få användas och dokumentation av hemliga tvångsmedel.

Säkerhetsprövning av totalförsvarspliktiga

Ändringar: Säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955)

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:87 Säkerhetsprövning av totalförsvarspliktiga m.m.

SFS: 2023:390 och 2023:523

Ikraftträdande: 1 oktober 2023

Ändringarna syftar till att säkerhetsställa Försvarmaktens behov av säkerhetsprövad värnpliktig personal och att säkerhetsprövningen sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Ändringarna innebär att Försvarmakten ensam ska ansvara för säkerhetsprövningen av värnpliktiga. Det krävs inte längre samtycke för att registerkontroll ska kunna ske avseende totalförsvarspliktiga som skrivs in för grundutbildning med värnplikt och för värnpliktiga som krigsplacerats i Försvarmaktens verksamhet för säkerhetsprövning i säkerhetsklass 3. Säkerhetsprövning ska ske löpande under den tid som ett beslut om krigsplacering kvarstår. Försvarmakten ska informera den som säkerhetsprövas om att registerkontroll kommer att ske i de fall då krav på samtycke till sådan kontroll har avskaffats.

Utökade möjligheter att använda vissa förvaringsrum i häkten och polisarrester

Ändringar: Förordning (2014:1108) om utformningen av häkten och polisarrester

Beslutsunderlag: Promemorian Tillfällig användning av häkten och polisarrester

SFS: 2023:563

Ikraftträdande: 1 november 2023

I förordningen finns krav på hur förvaringsrum i häkten och arrester ska vara utformade och utrustade. Genom ändringarna får Polismyndigheten möjlighet att använda förvaringsrum i tillfälliga polisarrester som avviker från rådande storlekskrav i viss mån. Om det finns särskilda skäl får myndigheten använda sådana rum som även avviker från vissa andra utformnings- och utrustningskrav. Det blir också möjligt för Polismyndigheten och Kriminalvården att använda väntrum för kortvarig förvaring som avviker från gällande storlekskrav och vissa andra utformnings- och utrustningskrav. Detta gäller i samband med att en person anländer till eller lämnar ett häkte eller en polisarrest.

Ett nytt granskningssystem för utländska direktinvesteringar

Ny lag: Lag (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar

Ny förordning: Förordning (2023:624) om granskning av utländska direktinvesteringar

Ändringar: Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och flera förordningar

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:116 Ett granskningssystem för utländska direktinvesteringar till skydd för svenska säkerhetsintressen

SFS: 2023:560–562 och 2023:624–628

Ikraftträdande: 1 december 2023

Genom den nya lagen och tillhörande förordning införs ett system för granskning av utländska direktinvesteringar. Investeringar i företag som bedriver skyddsvärd verksamhet ska i vissa fall anmälas till granskningsmyndigheten Inspektionen för strategiska produkter (ISP). ISP ska därefter kunna granska och, om det är nödvändigt, förbjuda en investering som utgör en säkerhetsrisk för Sverige. Som skyddsvärd verksamhet räknas bland annat vissa samhällsviktiga verksamheter och forskning om eller tillhandahållande av produkter eller teknik inom framväxande teknologier eller annan strategiskt skyddsvärd teknologi.

Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Ändringar: Utlänningslagen (2005:716)

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:18 Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

SFS: 2023:652

Ikraftträdande: 1 december 2023

Lagändringarna innebär bland annat att åldersgränsen för att neka uppehållstillstånd på grund av anknytning höjs från 18 år till 21 år. Möjligheterna till undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring, när anknytningspersonen är alternativt skyddsbehövande, begränsas också. Ändringarna innebär vidare att bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter tas bort och att barn i stället ska få beviljas uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter även om omständigheterna inte har samma allvar och tyngd som för vuxna.

Stärkt försäkringsskydd för dem som skadas i trafiken

Ändringar: Trafikskadelagen (1975:1410), lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring, konkurslagen (1987:672), lagen (1993:645) om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal, lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige, försäkringsrörelselagen (2010:2043) och trafikförsäkringsförordningen (1976:359)

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:142 Nya trafikförsäkringsregler – stärkt skydd för dem som skadas i trafiken

SFS: 2023:666–672

Ikraftträdande: 23 december 2023

Ändringarna, som genomför ett EU-direktiv, ökar skyddet för dem som skadas i trafiken. Ändringarna innebär bland annat att det krävs trafikförsäkring för flertalet elsparkcyklar och vissa andra eldrivna cyklar utan pedaler och att ett insolvensgarantisystem införs. Insolvensgarantisystemet säkerställer att en skadelidande får ersättning även om hans eller hennes trafikförsäkringsgivare blir föremål för tvångslikvidation eller konkurs. Reglerna om insolvensgarantisystemet träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Lag om ordningsvakter – ny lag ger utökade befogenheter

Ny lag: Lag (2023:421) om ordningsvakter

Ny förordning: Förordning (2023:422) om ordningsvakter

Ändringar: Lagen (1958:205) om förverkande av alkohol m.m., lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m., polislagen (1984:387), ordningslagen (1993:1617), alkohollagen (2010:1622) och lagen (2022:1011) om in- och utpasseringskontroller vid högskoleprovet

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:91 En ny lag om ordningsvakter

SFS: 2023:421–428

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom den nya lagen tydliggörs att ordningsvakter ska få användas för att medverka till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller främja trygghet. Ordningsvakter ges även fler befogenheter. De ska till exempel få transportera vissa omhändertagna personer, kroppsvisitera personer i identifieringssyfte och förstöra beslagtagna alkohol om värdet är ringa. Därutöver införs en ny tillståndprocess. Som huvudregel kommer det att krävas tillstånd för att få använda ordningsvakter. Denna process innebär en mer behovsriktad prövning av användandet av ordningsvakter. Polismyndigheten ges också utökade möjligheter att leda och kontrollera användningen av ordningsvakter.

Skärpta straff för brott som möjliggör skjutningar och sprängningar

Ändringar: Vapenlagen (1996:67), lagen (2000:1225) om straff för smuggling och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:33 Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de allvarligare brotten

SFS: 2023:872–874

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Ändringarna syftar till att markera allvaret i brott som möjliggör skjutningar och sprängningar och som typiskt sett begås i kriminella nätverk och förbättra förutsättningarna att bekämpa sådan kriminalitet. Straffen skärps kraftigt för de allvarligare formerna av vapenbrott, brott mot tillståndsplikten för explosiva varor, vapensmuggling och smuggling av explosiva varor. Bl.a. fördubblas minimistraffet för grovt vapenbrott och grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

Effektivare verktyg vid inre utlänningskontroll

Ändringar: Utlänningslagen (2005:716) och följdändring i lagen (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:12 Effektivare verktyg vid inre utlänningskontroll

SFS: 2023:735–736

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Lagändringarna innebär att myndigheterna får utökade befogenheter när de genomför inre utlänningskontroller. Myndigheterna får möjlighet att kroppsvisitera en utlänning för att söka efter pass eller andra

identitetshandlingar och en möjlighet att omhänderta sådana handlingar. Det förtydligas också att en utlänning under vissa förutsättningar får tas med för utredning av hans eller hennes rätt att vistas i Sverige. Syftet är att ge myndigheterna bättre förutsättningar att klarlägga utlänningars identitet och rätt att uppehålla sig i Sverige samt att säkerställa att pass och andra identitetshandlingar finns tillgängliga för myndigheterna.

Stärkt skydd på bostadsrättsmarknaden

Ändringar: Bostadsrättslagen (1991:614), lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt, bostadsrättsförordningen (1991:630) och förordningen (2002:106) om kooperativ hyresrätt

Beslutsunderlag: Prop. 2021/22:171 Tryggare bostadsrätt

SFS: 2022:1026 och 1029, 2023:646–647

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Ändringarna avser dels den ekonomiska plan som krävs för att en bostadsrättsförening ska få upplåta bostadsrätter, dels de intygsgivare som ska intyga planen. I den ekonomiska planen ska det ingå en teknisk underhållsplan som visar fastighetens underhålls- och återinvesteringsbehov under de kommande 50 åren. Intygsgivarnas oberoende ska stärkas, bl.a. genom att en förenings val av intygsgivare ska godkännas av Boverket. Det införs ett krav på att intygsgivare ska ha en ansvarsförsäkring för den skada som kan drabba en bostadsrättsförening eller en bostadsrättsshavare p.g.a. vårdslös intygsgivning. Boverket får meddela verkställighetsföreskrifter om ekonomiska planer och intygsgivare. Vissa av ändringarna görs också beträffande kooperativa hyresrättsföreningar.

En möjlighet till digitala bolags- och föreningsstämmor

Ändringar: Aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar, lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, sparbankslagen (1987:619)

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:139 Digitala bolags- och föreningsstämmor

SFS: 2023:774–777

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Ändringarna innebär att det blir möjligt för aktiebolag och ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar, att hålla digitala stämmor. Ett bolag eller en förening som vill utnyttja denna möjlighet ska bestämma det i bolagsordningen respektive stadgarna. Vidare innebär ändringarna att det utan krav på stöd i

bolagsordningen eller stadgarna ska bli möjligt att hålla digitala stämmor, om extraordinära omständigheter kräver det.

Nya regler om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal och ny tillsynsmyndighet för inkassoverksamhet

Ny lag: Lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Ny förordning: Förordning om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Ändringar: Inkassolagen (1974:182), lagen (1992:160) om utländska filialer m.m., offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), konsumentkreditlagen (2010:1846), inkassoförordningen (1981:956), förordningen (1999:1134) om belastningsregister, förordningen (1999:1135) om misstankeregister, förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen, förordningen (2007:975) med instruktion för Integritetsskyddsmyndigheten, förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet och förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

SFS: 2023:714–723 och 726

Ikraftträdande: 1 januari 2024

De nya reglerna innebär att det införs ett regelverk för förvärv och förvaltning av s.k. nödlidande kreditavtal, vilket något förenklat är kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid. Förslagen syftar till att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av nödlidande kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut. Dessutom ökar skyddet för låntagarna. Dessa förslag genomför ett EU-direktiv. Det föreslås även att tillsynen över inkassoföretag samlas hos Finansinspektionen i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter samt att det införs ett uttryckligt lagstöd för att avgifter om förvaltarskap ska få behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Klimat- och näringslivsdepartementet har ansvar för frågor som rör klimat, miljö, energi, näringsliv och innovation. Departementet ansvarar även för strålsäkerhet, Agenda 2030 samt friluftsliv och arbetar med omställningen till cirkulär ekonomi.

Kontakt

Presskontakter hos energi- och näringsminister samt

vice statsminister Ebba Busch:

Presschef Mia Widell

Tfn 076-125 17 09

Pressekreterare Andia Gemsjö

Tfn 076-126 18 28

Pressekreterare Marcus Jonsson

Tfn 076-142 13 04

Presskontakt hos klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari:

Niki Westerberg

Tfn 070-250 59 40

Den som ansluter sig till transmissionsnätet till havs ska stå för de kostnader som anslutningen orsakar

Ändringar: Förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

SFS: 2023:577

Ikraftträdande: 15 november 2023

Affärsverket svenska kraftnät ska inte längre ha till uppgift att bygga ut transmissionsnätet till havs. Principen om att den som ansluter sig till nätet ska stå för de kostnader som anslutningen orsakar ska upprätthållas även för havsbaserad vindkraft.

Naturvårdsverket blir behörig myndighet enligt CBAM-förordningen

Ändringar: Förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket
SFS: 2023:613

Ikraftträdande: 1 december 2023

Naturvårdsverket blir behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/956 av den 10 maj 2023 om inrättande av en mekanism för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM-förordningen). CBAM-förordningen, efter engelskans Carbon Border Adjustment Mechanism, reglerar en mekanism för koldioxidjustering vid EU:s gräns. Den innebär att fr.o.m. 1 januari 2026 kommer utsläpp inbäddade i vissa koldioxidintensiva varor som importeras till EU prissättas på samma sätt som varor producerade inom EU. Naturvårdsverket fattar bl.a. beslut om att godkänna CBAM-deklaranter. CBAM tillämpas fullt ut fr.o.m. 1 januari 2026 men redan fr.o.m. 1 oktober 2023 har importörer av CBAM-varor en rapporteringsskyldighet.

Möjlighet att bestämma en arbetstid som överstiger tio år för utförande av arbeten i vatten i samband med slutförvaret för använt kärnbränsle och kärnavfall

Ändringar: Miljöbalken, lagen (2018:1408) om ändring i miljöbalken och lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:61 Ändrade bestämmelser om arbetstid för vattenverksamhet, bet. 2023/24:CU3, rskr. 2023/24:15

SFS: 2023:632–634

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Ändringarna i miljöbalken innebär att det blir möjligt att tillåta en arbetstid som överstiger tio år för utförande av arbeten för vattenverksamhet. Möjligheten begränsas till sådana arbeten som utgör ett led i en verksamhet som tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse och arbetena av särskilda skäl inte kan slutföras inom tio år. Om arbetstiden bestäms till mer än tjugo år ska villkoren för återstående arbeten omprövas vart tjugonde år, i syfte att säkerställa att villkoren är aktuella.

Kommuner ska kunna åläggas att upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi

Ändringar: Miljöbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:120 Effektivare luftkvalitetsarbete, bet. 2023/24:MJU3, rskr. 2023/24:17

SFS: 2023:629

Ikraftträdande: 1 april 2024

Ändringarna i miljöbalken innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att kommuner ska vara skyldiga att upprätta en förebyggande luftkvalitetsstrategi, vad en sådan ska innehålla och hur den ska tillgängliggöras och följas upp. Vidare ges regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om hur åtgärdsprogram ska tillgängliggöras och följas upp.

Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat

Ändringar: Lagen (2014:836) om näringsförbud

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:143 Näringsförbud till följd av förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat

SFS: 2023:737

Ikraftträdande: 1 januari 2024

En domstol ska vid bedömningen av om näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt få ta hänsyn till förbud att bedriva näringsverksamhet som har meddelats i en annan stat. Hänsyn ska också få tas till åsidosättanden av skyldigheter i näringsverksamhet som näringsidkaren har gjort sig skyldig till i näringsverksamhet som har bedrivits i en annan stat.

Sänkt reduktionsplikt för bensin och diesel

Ändringar: Lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:28 Sänkning av reduktionsplikten för bensin och diesel

SFS: 2023:823

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Reduktionspliktens krav på minskade växthusgasutsläpp för bensin och diesel sänks till sex procent för åren 2024–2026. Det föreslås även att reduktionsnivåerna för 2027–2030 ska slopas. Regeringen avser att återkomma till riksdagen om reduktionsnivåer för 2027–2030. Även andra åtgärder som är samhällsekonomiskt effektiva bör övervägas.

Nya verksamheter i utsläppshandelssystemet

Ändringar: Lagen (2020:1173) om vissa utsläpp av växthusgaser och förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:144 och Naturvårdsverkets skrivelse
Förslag på förordningsändringar för att genomföra ändringar i
utsläppshandelssystemet EU ETS

SFS: 2023:695 och 2023:729

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom ändringarna kommer ytterligare verksamheter vara skyldiga att kompensera för sina utsläpp av växthusgaser. Sjöfartsverksamheter ska omfattas av utsläppshandelssystemet. Vissa anläggningar som omfattas av utsläppshandelssystemet men inte längre har utsläpp av växthusgaser ska få möjlighet att vara kvar i utsläppshandelssystemet. Vissa anläggningar som inte har några utsläpp av växthusgaser ska vara tillståndspliktiga inom utsläppshandelssystemet. Vissa flygverksamheter ska kompensera utsläpp med s.k. reduktionsenheter. Skyldigheterna preciseras genom ändringarna i förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser.

Förenklingar i regelverket för prospektering

Ändringar: Terrängkörningsförordningen (1978:594) och
miljöprövningsförordningen (2013:251)

SFS: 2023:662 och 2023:663

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Det införs en generell dispens för terrängkörning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen. Dessutom tas anmälningsplikten för djupborrning som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen bort. Syftet med ändringarna är att genomföra vissa förenklingar i regelverket för prospektering.

Kulturdepartementet

Kulturdepartementet ansvarar för frågor som rör kultur, demokrati, medier, de nationella minoriteterna och det samiska folkets språk och kultur.

Kontakt

Presskontakt hos kulturminister Parisa Liljestränd:

Pressekreterare Sara E. Persson

Tfn 076-112 78 19

Ett hållbart mediestöd för hela landet

Ny lag: Lag (2023:000) om mediestöd

Ny förordning: Förordning (2023:000) om mediestöd

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:133 Ett hållbart mediestöd för hela landet

SFS: 2023:000 och 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Det införs en ny lag och förordning om mediestöd. Samtidigt upphävs presstödsförordningen (1990:524). Syftet med mediestödet är att stärka demokratin genom att främja allmänhetens tillgång till oberoende nyhetsförmedling av hög kvalitet. Stödet ska främja tillgången på lokal och regional nyhetsförmedling i hela landet, men även bidra till en mångfald av allmän nyhetsjournalistik av hög kvalitet. Stöd får lämnas till juridiska personer som ger ut allmänna nyhetsmedier, dvs. medier som har till sin primära uppgift att fortlöpande bedriva nyhetsförmedling och som har ett redaktionellt innehåll av viss karaktär. Förordningen, som kompletterar lagen, innehåller bland annat bestämmelser om stödformer, vissa förutsättningar för stöd, stödets storlek och handläggningen hos Mediemyndigheten.

Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet ansvarar för frågor som rör landsbygd, livsmedel och areella näringar, regional utveckling, transporter och infrastruktur samt bostäder och samhällsplanering.

Kontakt

Presskontakt hos landsbygdsminister Peter Kullgren:

Pressekreterare Mattias Svensson

Tfn 076-110 51 67

Presskontakt hos infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson:

Pressekreterare Ebba Gustavsson

Tfn 076-127 04 88

Nytt krav ställs på hissar avsedda för persontransport för att åtgärda säkerhetsbrist

Ändring: Plan- och byggförordningen (2011:338)

Beslutsunderlag: Boverkets rapport Uppdrag att utreda åtgärder för vissa säkerhetsrisker i äldre hissar (rapport 2021:23)

SFS: 2023:533

Ikraftträdande: den 15 oktober 2023

För att åtgärda säkerhetsbrister i äldre hissar införs ett nytt krav på hissar som är installerade i byggnader och som är avsedda för persontransport. Kravet innebär att sådana hissar senast den 1 oktober 2031 ska vara försedda med lämpligt skydd i utrymmet mellan schaktdörren och korgdörren eller korggrinden, om det finns risk för innestängning i det utrymmet.

A-traktorer som körs på vintern eller vid vinterväglag måste ha vinterdäck

Ändring: Trafikförordningen (1998:1276)

Beslutsunderlag: Transportstyrelsens redovisning av regeringsuppdrag att utreda regler för A-traktorer

SFS: 2023:565

Ikraftträdande: den 1 december 2023

Ändringen i trafikförordningen innebär att A-traktorer som körs på vintern eller vid vinterväglag måste ha vinterdäck. Ändringen är en del av arbetet med att öka trafiksäkerheten för A-traktorer.

Felparkerade fordon ska kunna flyttas i fler fall

Ändring: Förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall

Beslutsunderlag: Översyn av lagstiftningen om flyttning av fordon m.m. (Ds. 2020:20)

SFS: 2022:1527

Ikraftträdande: den 1 januari 2024

Ändringen syftar till att motverka användandet av s.k. fordonsmålvakter. Genom ändringen kan flyttning av felparkerade fordon ske om ägaren har fordonsrelaterade skulder på mer än 5 000 kronor.

Begreppet fordonsrelaterade skulder innefattar förutom felparkeringsavgifter också trängselskatt, vägtrafikskatt, fordonsskatt och infrastrukturavgifter. Tidigare kunde felparkerade fordon endast flyttas om fordonets ägare hade felparkeringsavgifter på mer än 5 000 kronor.

Fordon kommer genom ändringen att kunna flyttas i betydligt större omfattning.

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd, så som folkhälsan, sjukvården och äldreomsorgen. Bland departementets ansvars-områden finns också socialförsäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Frågor om individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg ingår. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och med frågor om premiepensions-systemet. Departementet ansvarar även för frågor som rör idrott, ungdomspolitik, civilsamhället, trossamfund och begravningsväsendet.

Kontakt

Presskontakt hos socialminister Jakob Forssmed:

Pressekreterare Simon Hoff

Tfn 076-1277697

Presskontakt hos sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson:

Pressekreterare Joel Apelthun

Tfn 076-1279394

Presskontakt hos socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall:

Pressekreterare Olivia Nensén

Tfn 076-1476954

Presskontakt hos äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje:

Pressekreterare Sebastian Tham

Tfn 076-1346722

Förtydligade möjligheter att använda digital teknik inom äldreomsorgen

Ändring i lag: Socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:131 Välfärdsteknik inom äldreomsorgen

SFS: 2023:000 och 2023:000

Ikraftträdande: 1 mars 2024

Socialtjänstens möjligheter att använda digital teknik (t.ex. trygghetslarm eller kameror) inom hemtjänsten eller i särskilda boendeformer för äldre förtydligas.

Ledarhundsverksamheten flyttas från Synskadades Riksförbund

Ny lag: Lagen (2023:000) om dispositionsrätt till ledarhund

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:122 Ledarhundar

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 april 2024

Den ledarhundsverksamhet som den ideella föreningen Synskadades Riksförbund i dag bedriver ska föras över från förbundet till den förvaltningsmyndighet som regeringen senare bestämmer.

Produktanmälan och rapporteringsskyldighet för tobaksfria nikotinprodukter

Ny lag: Lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter

Beslutsunderlag: Prop. 2021/22:200

SFS: 2022:1257

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Tillverkare och importörer av tobaksfria nikotinprodukter ska göra en anmälan till Folkhälsomyndigheten av alla sådana produkter som de avser att tillhandahålla konsumenter på marknaden. Vidare ska tillverkare och importörer av tobaksfria nikotinprodukter varje år till Folkhälsomyndigheten lämna in fullständiga uppgifter om försäljningsvolymerna och uppgifter om preferenserna hos olika konsumentgrupper, inbegripet barn eller ungdomar som inte fyllt 25 år. Tobaksfria nikotinprodukter får inte tillhandahållas konsumenter om anmälnings- eller rapporteringsskyldigheten inte är uppfylld. Det införs bestämmelser om avgifter för produkthanmälan, rapporteringsskyldighet och Folkhälsomyndighetens tillsyn över tobaksfria nikotinprodukter i förordningen (2022:1263) om tobaksfria nikotinprodukter.

Statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap

Ny förordning: Förordningen (2023:489) om statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap

SFS: 2023:489

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Förordningen innehåller bestämmelser om statsbidrag till regioner för hälso- och sjukvårdens beredskap. Syftet med bidraget är att regionerna ska kunna genomföra åtgärder för att stärka hälso- och sjukvårdens beredskap så att hälso- och sjukvårdsverksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap. Socialstyrelsen prövar frågor om statsbidrag enligt förordningen.

Statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap

Ny förordning: Förordningen (2023:490) om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap

SFS: 2023:490

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap. Syftet med bidraget är att kommunerna ska kunna genomföra åtgärder för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap så att verksamhet inom socialtjänst och hälso- och sjukvård kan upprätthållas under höjd beredskap. Socialstyrelsen prövar frågor om statsbidrag enligt förordningen.

Primärvårdens ansvar för rehabilitering förtydligas

Ändringar: Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Beslutsunderlag: Prop. 2021/22:260 Ökad kontroll i hälso- och sjukvården

SFS: 2023:37

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Som en del av primärvårdens grunduppdrag ingår att även tillhandahålla rehabiliterande insatser utifrån patientens individuella behov och förutsättningar.

Det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget förlängs

Ändringar: Socialförsäkringsbalken

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024

SFS: 2023:907

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget förlängs till utgången av juni 2024. Tilläggsbidraget är ett stöd av extraordinär karaktär. Bidraget förlängs mot bakgrund av den ansträngda ekonomiska situation som barnfamiljer med låga inkomster har på grund av fortsatt höga

levnadsomkostnader. Man behöver inte ansöka särskilt om tilläggsbidrag utan det betalas ut till barnfamiljer som har rätt till bostadsbidrag i form av särskilt bidrag eller umgängesbidrag. Tilläggsbidraget lämnas med ett belopp som motsvarar 40 procent av det preliminära bostadsbidraget för samma månad.

Utbildningsdepartementet

Utbildningsdepartementet ansvarar för regeringens utbildnings- och forskningspolitik. Departementet arbetar med frågor som exempelvis handlar om skolresultat, lärarnas villkor och studiefinansiering.

Kontakt

Presskontakt hos utbildningsminister Mats Persson:

Pressekreterare Agnes Eklund

Tfn 076-142 63 78

Presskontakt hos skolminister Lotta Edholm:

Pressekreterare Elin Frisk

Tfn 076-281 08 06

Nya ämnesplaner för gymnasiegemensamma ämnen

Ny förordning: Förordning om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena

Beslutsunderlag: Skolverkets redovisning av uppdrag om införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå

SKOLFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 februari 2024

För att elever i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska få en bättre kunskapsutveckling införs nya ämnesplaner för ämnena engelska, historia, idrott och hälsa, matematik, naturkunskap, religionskunskap, samhällskunskap, svenska och svenska som andraspråk. De nya ämnesplanerna är anpassade till att ämnesbetyg ska införas inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Ämnesplanerna tillämpas första gången på utbildning som påbörjas höstterminen 2025.

Nytt statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning vid företagsetableringar och företagsexpansioner

Ny förordning: Förordning om statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning vid företagsetableringar och företagsexpansioner

SFS: 2023:603

Ikraftträdande: 25 november 2023 Ett nytt statsbidrag införs för yrkesinriktad utbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Syftet är att möta behoven av yrkesutbildad arbetskraft i regioner som präglas av stora företagsetableringar och företagsexpansioner. Statsbidraget kan lämnas till en kommun som har eller står inför en stor företagsetablering eller företagsexpansion eller som gränsar till en sådan kommun. Utbildningen ska planeras, dimensioneras och erbjudas under medverkan av arbetslivet. Utbildningen ska också syfta till att leda till kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden vid företagsetableringar och företagsexpansioner. Ett annat villkor är att sökande från hela landet kan tas emot till utbildningen.

Kommunerna ska få låta personer på flykt från Ukraina delta i kurser i svenska eller svenska som andraspråk

Ändring: Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning

SFS: 2023:518

Ikraftträdande: 30 augusti 2023

Kunskaper i svenska språket är en viktig förutsättning för att få ett arbete och ha möjlighet att försörja sig i Sverige. Förordningsändringen gör det möjligt för en kommun att låta en person, som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av det så kallade massflyktsdirektivet, delta i kurser i svenska eller svenska som andraspråk i kommunal vuxenutbildning, om han eller hon uppfyller villkoren för att delta i utbildningen.

Massflyktsdirektivet är tillämpligt på personer som till följd av den ryska militära invasionen fördrivits från Ukraina den 24 februari 2022 eller senare.

Det högre studiebidraget avvecklas för studerande som läser vidare efter introduktionsprogram i gymnasieskolan

Ändring: Studiestödsförordningen (2000:655)

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 februari 2024

Studiebidrag kan lämnas på två olika bidragsnivåer, en generell och en högre nivå. Sedan 2018 får det högre bidraget lämnas till studerande i åldern 20–24 år som har studerat på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan och som därefter utan avbrott fortsätter sina studier. Antalet studerande på introduktionsprogrammen har dock stadigt minskat de senaste åren. Mycket

tyder också på att det högre bidraget endast har en begränsad effekt när det gäller att få den aktuella målgruppen att börja studera. Det högre bidraget avvecklas därför för studerande som läser vidare efter ett introduktionsprogram.

Ökat statligt inflytande över statsbidraget till folkhögskolor och studieförbund

Ändring: Lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Beslutsunderlag: Prop. 2023/24:1 Budgetpropositionen för 2024

SFS: 2023:000

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Folkbildningsrådet fördelar statsbidraget till folkbildningen mellan folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Ändringen innebär att Folkbildningsrådet inte längre ska besluta hur stor del av statsbidraget som ska gå till folkhögskolor respektive studieförbund. Folkbildningsrådet ska dock även fortsättningsvis besluta om fördelningen av bidraget till de olika folkhögskolorna och de olika studieförbunden. Syftet är bland annat att öka statens inflytande över hur stor andel av statsbidraget som fördelas till folkhögskolorna respektive studieförbunden med hänsyn till deras olika verksamheter och förutsättningar.

Utrikesdepartementet

UD ansvarar för Sveriges förbindelser med andra länder och internationella organisationer och för bistånds- och internationell handelspolitik. UD utgör tillsammans med cirka 100 utlandsmyndigheter utrikesförvaltningen.

Kontakt

Presskontakt hos utrikesminister Tobias Billström:

Pressekreterare Anna Erhardt

Tfn 076-130 85 34

Presskontakt hos bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forsell:

Pressekreterare Karl Opdal

Tfn 076-128 48 03

Ekonomiska sanktioner mot terrorism

Ny lag: Lag (2023:677) om frysning av tillgångar

Ny förordning: Förordning (2023:680) om frysning av tillgångar

Ändringar: Brottsbalken och lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

Beslutsunderlag: Prop. 2022/23:137 Ekonomiska sanktioner mot terrorism

SFS: 2023:677–680

Ikraftträdande: 1 januari 2024

Genom den nya lagen och kompletterande förordningen införs en möjlighet för åklagare att meddela beslut om frysning av tillgångar. Ett beslut om frysning ska få meddelas för den som skäligen kan misstänkas för brott enligt terroristbrottslagen (2022:666). Ett beslut om frysning ska också få meddelas för den som har dömts för brott enligt den lagen. Ett beslut om frysning ska även få meddelas för den som på grund av innehållet i en utländsk brottsutredning eller dom skäligen kan misstänkas för att i annan stat ha begått ett brott som motsvarar brott enligt terroristbrottslagen.